

Overweging 17 augustus 2025, Maria Tenhemelopneming

Maria, Moeder van “de Hoop”.

Zusters en broeders van de “Onze Lieve Vrouwe Parochie”, broeders en zusters van de orde van: “Onze Lieve Vrouw van de berg Karmel”.

De namen van de parochie en die van de Karmel orde laten onze nauwe verbintenis zien met Maria.

In de traditie van de Karmel orde komen we als we het hebben over tenhemelopneming snel bij onze andere patroon namelijk de profeet Elia. Elia die vol vuur ijverde voor God op aarde. Hij die onverschrokken optrad tegen het verafgoden van de door mensen zelfgemaakte goden, en tegen de onrechtvaardige machtigen uit zijn omgeving. Elia was een profeet die vanuit zijn verbondenheid met God deze machtigen, maar ook hun volgers, de gevolgen van hun gedrag voor de toekomst voorspelde.

Met Elia zien we ook een wolkje dat zich boven de zee ontvouwt als de lang verwachte regen¹. De Karmelieten zagen in dit wolkje dat zich ontvouwde de symboliek van Maria die de Messias baarde. Dit als beeld van dat er een God is waarvoor niets onmogelijk is.

Toen Elia zijn tijd gekomen was werd hij in het bijzijn van Elisa in de hemel opgenomen. Elia wierp in zijn laatste ademtocht zijn mantel naar Elisa². Elisa die kort daar voor zijn wens uitsprak dat Elias “Godsgeest” ook op hem mocht gaan rusten. Als symbool van deze erfenis nam hij de mantel van Elia en sloeg hem om. De mantel als symbool van het ijveren voor JAWEH.

In de eerste lezing hebben we gehoord dat Johannes, in zijn profetie ons confronteert met het verschijnen van “de ark van het verbond” in de tempel van God. Het is de verwijzing naar het verbond welke JAWEH gesloten heeft met Abraham³ en het volk van Israël. Ook Abraham heeft geijverd voor JAWEH, JAWEH de Gods naam die ik vertaal in “Ik ben die er zijn zal”. Een God van de hoop en die nu en in de toekomst met ons is en zal zijn.

Dit verbondsteken; dat God met ons is en zal zijn, in Johannes zijn profetie maakt ons alert op wat er gaat gebeuren in de toekomst. Want er staat iets te

¹ 1 Koningen 18 43-44

² 2 Koningen 2, 1-10

³ Genesis 17 1-8

gebeuren. We horen dat uit de nabijheid van God een sterke vrouw tevoorschijn komt die zwanger is en door het boze, in de beeltenis van een draak, wordt bedreigd. Het kwaad van de wereld wil in dit visioen het jongetje dat geboren wordt doden, maar God nam het Kind bij hem zelf op en de vrouw werd opgenomen in de woestijn als veilige haven.

Daarna horen we over de strijd die zich in het hier en nu en in de toekomst afspeelt tussen het goede het kwade. Deze strijd wordt beëindigd met de definitieve komst van “het Kind, het lam en koning van het nieuwe Jerusalem”⁴. De komst van de verlosser als symbool van het nieuwe verbond tussen God en de mens die in de toekomst het koninkrijk van God definitief zal grondvesten. Johannes probeert met deze profetie ons te bemoedigen in de strijd tegen de Mammon in het hier en nu en in de toekomst. Het zal een moeizame strijd zijn, maar in het licht van de komst van de Messias zal die strijd niet voor niets zijn, want er zal vrede op de aarde gaan rusten.

In het Lucas evangelie dat we gehoord hebben, gaat het over twee grote, sterke vrouwen en wel over Maria en Elisabeth. Het zijn deze twee grote vrouwen die vanaf het moment dat ze elkaar zien in elkaar de Geest van God herkennen die in hen werkzaam is. Zo ontstaat er een “heilig geestes-veld” waarin beide vrouwen vanuit hun aangeraakt zijn, profetische uitspraken doen.

Elisabeth ervaart in en door haar lijf, door het opspringen van het kind in haar schoot, dat er een wonderbaarlijke geboorte op komst is. Namelijk de geboorte van Gods zoon op aarde. De beloofde verlosser, de komende Messias. Want wat Jesaja⁵ heeft voorspeld staat op punt geboren te worden: “Zie een maagd zal zwanger worden en een zoon baren, en zij zal hem de naam Immanuel, God met ons, geven.

Ook de voorspellingen dat de onvruchtbare vrouw zwanger wordt, wordt opnieuw in Elisabeth bewaarheid, zij staat daardoor direct in de lijn van Sara⁶, Rachel en Hanna⁷. Het zijn deze grote vrouwen die laten zien dat voor God niets onmogelijk is. Het is op deze manier dat God met zijn Naam: “Ik ben die er zijn zal”, door deze profetieën opnieuw vorm geeft aan zijn verbond met mensen nu en in de toekomst.

⁴ Openbaringen van Johannes van Patmos, 21: 10 en 22-5, Spiritueel herstel, plaats van het nieuwe verbond, gevestigd door de komst van de Messias

⁵ Jesaja: 7: 14 en 9:6

⁶ Genesis 17 18-22 God zegent Sara, en aan haar Izaäk zal het verbond overgaan

⁷ 1 Samuel 2: 1-10. Loflied van Hannah, heeft parallellie met het Magnificat. Haar zoon is de profeet Samuel.

Nadat Elisabeth woorden heeft gegeven aan wat Maria in haar hart had bewaard, welt in Maria een loflied op: het Magnificat. Dit gebed heeft de vorm van een profetie, want het draagt het programma van God in zich welke we in het werk van Jezus herkennen. In dit programma zien we een parallellie met het ijveren voor God van Elia⁸ namelijk; de strijd tegen onderdrukking, opkomen voor de kleinen, voeden van de hongerenden, barmhartigheid, het leven vanuit de liefde.

Het Magnificat is een lofzang over dat de beloften die gedaan zijn door “Ik ben die er zijn zal “ in vervulling zullen gaan en dat het zo duidelijk wordt dat voor God niets onmogelijk is. Op deze manier drukt het Magnificat van Maria de hoop uit dat de komst van Gods koninkrijk zich zal voltrekken met de komst van de Messias die Maria zal baren.

Maria is de openbarende van de belofte van “het Nieuwe Verbond”⁹ dat begint met het dragen en baren van Jezus. Jezus die gestorven, opgestaan en ten hemel opgenomen is en zal komen als de Messias, koning, het lam die uiteindelijk de definitieve overwinning op het kwaad zal bezegelen. Het is een profetie van de hoop.

Van oudsher wordt Maria: “Moeder van de hoop” genoemd. Voor mij is deze benaming van Maria als een mantel waaronder alle namen waarmee we Maria aanspreken, zijn verzameld.

Ik noem hier enkele: Maria,

- Ware ark van “het Verbond”
- Moeder van goede raad
- Toevlucht van de zondaars
- Troosteres van de bedroefden
- Spiegel van gerechtigheid
- Moeder van eeuwige bijstand
- Hoedster van contemplatie en actie,

Het zijn deze en al die andere namen die Maria bij haar ten hemel opname als gave én als opdracht in ons hart achterlaat.

⁸ Lucas 9, 28-36, Transfiguratie, het gesprek met Elia en Mozes, Jezus zijn rol als de beloofde Messias.

⁹ Hebr. 9:3-5; en Openb. 19:14

Namen die als een vuur in onze ziel kunnen branden om te ijveren voor onze God. Het zijn vonken die ons aanzetten om het programma van de liefde, dat het Magnificat in zich draagt, te leven en daaruit te handelen.

Zo worden wij met Maria als ook onze moeder, elkaars broeders en zusters op de weg van de Hoop, die de voorbereiding is op de komst van de Messias.

Amen.

Wilfried Temme